

Proč u Paschy mluvit zrovna o Boží spravedlnosti? Tato pasáž z Exodu vypráví, jak Bůh vyvraždil každého prvorozeného v Egyptě, aby faraón propustil Izraelity. Není to trochu paradoxní? Toto je poslední z desíti egyptských ran (kouzla s holí, zkažení vod, žáby, mouchy, dobytčí mor, vředy, krupobití, kobylky, temnota, vyvraždění prvorozených). Takže to je snad Boží spravedlnost, který má být jiná, než ta stará (dobrá) oko za oko, zub za zub. Mám za to, že jiná je, ale ještě než začnu opravdu mluvit o Boží spravedlnosti, přisadím si ještě trochu.

¹Hospodin řekl Mojžíšovi: "Pohled', ustanovil jsem tě, abys byl pro faraóna Bohem, a Áron, tvůj bratr, bude tvým prorokem. ²Ty mu povíš všechno, co ti přikážu, a Áron, tvůj bratr, bude mluvit s faraónem, aby propustil Izraelce ze své země.

A nyní to přijde:

³Já však zatvrdím faraónovo srdce a učiním v egyptské zemi mnoho svých znamení a zázraků.

Mimo jiné jsem se inspiroval názory jednoho člověka, se kterým naprosto nesouhlasím – ale pro úplnost reprodukuji jeho slova: "Ano, *Hospodin zatvrdil faraónovo srdce*. Faraón byl nahrenej, neměl šanci Izraelce pustit, protože Hospodin je přece všemohoucí a pokud se rozhodl zatvrdit faraónovi srdce, byl farao v troubě."

⁴Farao vás neposlechne, ale já vložím na Egypt svou ruku. Vyvedu zástupy svého lidu, syny Izraele, z egyptské země, ale ji postihnu velkými soudy. ⁵Egypt'ané poznají, že já jsem Hospodin, až vztáhnu svou ruku na Egypt a vyvedu Izraelce z jejich středu."

Zde již Hospodin naznačuje pravý důvod, proč dopustí tolik hrůzy na Egypt, a to nejen na faraóna, ale i na jeho lid. Dále to pěkně upřesní. Další text potvrzuje, že plán Hospodinovi vyšel:

(Ex 7,13): **Srdce faraonovo se však zatvrdilo a neposlechl je, jak Hospodin předpověděl.**

(Ex 10,20): **Avšak Hospodin zatvrdil faraónovo srdce, takže Izraelce nepropustil.**

(Ex 10,27): **Avšak Hospodin zatvrdil faraónovo srdce a on je nedovolil propustit.**

(Ex 11,10): **Mojžíš a Áron všechny ty zázraky před faraónem učinili, ale Hospodin zatvrdil faraónovo srdce, takže Izraelce ze své země nepropustil.**

A pak přijde ta 10. rána, po které je faraón propustí. A pak si to rozmyslí, pronásleduje a utopí se při přechodu moře.

Tenhle úryvek jsme na Boží spravedlnost vybrali právě proto, že to z něj může vypadat, že Bůh spravedlivý není. A nebo že není dobrý, jak nás to učí naše církev.

Dá se říci, že všechno co je v Bibli, má nějaký účel – třeba stvoření světa na počátku Bible. Z hlediska dnešní vědy je to absurdní. Hlavní poselství této části je, že Bůh stvořil úplně všechno a že to je dobré. (A podle mě také to, že člověk může jíst maso, a ještě pár věcí...). Proč se to říká ale v takovém divném příběhu? Je to jednoduché. Tenkrát nikdo nebo skoro nikdo neuměl číst ani psát. A pokud ano, tak maximálně popsat stav hospodářských zvířat a úrodu a to bylo vše. Takže to musel být příběh, aby si to lidé zapamatovali. Křováci, kteří dnes žijí v Africe taky mají písně, podle kterých si pamatují, kde jsou v prérii jaké prameny a podobně. Je snad důležitý ten příběh písně? Není. Jde o ty prameny a cesty a loviště. Stejně tak v Bibli. U Paschy jde mnohem spíš o to, že Bůh je velký a mocný, a že nás nenechá na holičkách. Že dokáže zasáhnout uprostřed noci a říct vstaň a jdi, a kdy to uděláme, tak bude s námi. (A bude s námi, i když budeme dělat to, co nechce, a budeme bloudit – buď 40 let v poušti, nebo ve svém každodenním životě. Neopustí nás. Možná nám dá lekci, ale neopustí – no, ale to už hodně odbíhám.)

Takže právněná otázka – jak je to s tou spravedlností?

V počátku křesťanství se Bůh definoval jako "dobrý", "spravedlivý", jako "světlo", jako "milující". Postupem času převládá v křesťanství názor, že Boha vůbec definovat nemůžeme, protože tím bysme řekli, že když je například dobrý, musí se podle toho chovat. Musí třeba udělat to a to. Jenže to je blbost, protože je to Bůh. Ale s tím já nesouhlasím. My můžeme říct, že je dobrý, spravedlivý a milující, ale neznamená to, že by proto musel všechny lidi přitáhnout do nebe, nebo že musí to a nebo ono. Ne. To je jako když se rodiče pětiletého dítěte chovají v rozporu s jeho přáními a s jeho chápáním. Ale při tom ho milují. Jenom to dítě není na takovém stupni poznání aby to pochopilo.

Takže říkám na rovinu, že Bůh je spravedlivý.

Vezměme si třeba tresty. **Proč někoho trestáme a posíláme do vězení?** (otázka pro kluky)

Odpověď:

- a) **proto, abychom ho izolovali od společnosti** – jinak by nám rozvrátil systém. Zkrátka se bojíme. Buď, že bude dotyčný třeba dál zabíjet malé děti (**sám konal něco špatného**) a nebo že bude svým příkladem takové **chování šířit**. Tento důvod (izolace) někoho potrestat nepřipadá u Boha vůbec v úvahu. Kdo je člověk proti Bohu, aby dokázal ohrožit, nebo zničit Boží dokonalé dílo? Mám za to, že na to nikdo z nás nemá. A stejně tak může Bůh i člověka, který zažil jen samé špatné případy přitáhnout k sobě. To Bůh prostě umí. Takže ještě jednou tenhle důvod z hlediska Boha neobstojí.
- b) proto **abychom mu vrátili, co mu patří** – zkrátka **pomsta** – oko za oko... ale notááák. Bůh není ani poťouchlý ani se nemstí, i když to tak ze Starého zákona může vypadat. Ale ne. Tohle nepřipadá u Boha v úvahu, protože ten je nanejvýš dobrý a milující. Ani rodiče se většinou dětem nemstí, natož pak Bůh.
- c) **abychom mu pomohli**. Aby pochopil, co je dobré a co ne, aby byl schopen plněji a dokonaleji milovat (a podle toho mluvit a jednat). To jako jediné nám dá se říct zbývá pro Boha.

"Ó bázlivé srdce, věř tomu, že Bůh neví, jak trestat" – pokud se chcete tady zastavit, a jít k Hitlerovi, a zda se může dostat do nebe, vrátím se k tomu na konci.

Otázka:

A proč se nám někdy zdá, že Boží spravedlnost nedá každému stejnou příležitost? Jaká je to potom spravedlnost?

Odpověď:

Někdo dostane víc než druhý, protože ten druhý na to není připraven. A nebo lépe naopak: každý dostává právě to, na co je připraven. Podle mě jsme na tomhle světě proto, abychom se naučili žít a milovat a podobně. Bez toho těžko můžeme chtít žít s Bohem (když to neumíme). No a každý umí něco jiného nějak jinak. Proč nesvěříme malému dítěti řízení auta? Ano, nemá zatím potřebné umění, aby to zvládlo, proto dostane nejprve tříkolku. Větší dítě dostane kolo. Motorku. Kamión. Dopravní letadlo, nebo raketoplán.

Otázka:

No ale proč někdo třeba žije celý život v bídě a hladu, nebo někdo ve válce a ve strachu – a žije tak celý národ. A celý život. A my jako celý národ žijeme v blahobytu. Co je to za spravedlnost? Přece není pravda, že by všichni chudí měli kapacitu na chudobu a my kapacitu na blahobyty. Celé národy. Proč jsou oni tolik znevýhodněni?

Odpověď:

Blázne, spíše projde velbloud uchem jehly, než bohatý do království nebeského. To my jsme znevýhodněni. Víte proč? (otázka pro kluky)

Protože pokud jste v chudobě, ve válce, ve strachu, musíte si s ostatními pomáhat. Posiluje to vaše vzájemné pouto, vaše soucítění s ostatními. Jste více ochotni pomoci sousedovi, který je o hladu – rozdělit se s ním o poslední chleba a nic za to nechtít. Proč? Protože ho chápete. Protože i váš život je stejný. Protože vidíte, jak jste malí a bezvýznamní, jak je to okolní nicotné. Protože vám nezbývá než věřit Bohu, že on se o vás postará.

A co my? My nevidíme nikde potřebu na první pohled a tak nepomáháme. Když na nás promluví žebrák ušklíbne se, a to přes to, že neznáme vůbec jeho příběh. Už to chápete? Proto je pro nás tak těžké projít do Božího království. My prostě máme mnohem méně příležitostí k růstu. Ale na druhou stranu máme zase všechny příjemnosti života jako kompenzaci. Cesty jsou zkrátka různé. Stejně spravedlivé. Jenom my je nedokážeme všechny pochopit. Ale spravedlivé to je.

A teď k tomu Hitlerovi – Otázka:

Jaký je váš názor na tu část Bible, která říká, že bychom se měli bát spravedlnosti Boha?

Odpověď:

Musíte mi odpustit, ale neschvaluji tento názor. Nesmíme se bát Spravedlnosti Boha a nesmíme se bát Boha. Pokud se bojíme Boha, nikdy Jej nebudeme schopni dosáhnout, nikdy od Něj nebudeme schopni nic přijmout. **Když se dítě bude bát svého otce, nedokáže od něj nic získat. Dokonce k němu ani nepůjde.** Když uvidí, že jeho otec je tak vysoký a silný a mocný, nepůjde k němu. Ale pokud dítě otce miluje, potom **přestože má otec moc a sílu, dítě cítí, že ji nepoužije, aby ho udeřil.** Naopak, cítí, že otec **použije tuto sílu, aby ho ochránil**, když bude v nebezpečí. Dítě cítí, že síla jeho otce je celá pro něj.

Když si dítě hraje v blátě a najednou na něj matka zavolá, neobává se, že jej uhodí, protože je špinavé. Poběží ke své matce a jeho matka okamžitě přijme jeho špínu, jeho nečistotu, jako svou vlastní. Umyje ho, aby ukázala druhým, že její syn je také velice čistý. Takto musíme přistupovat k Bohu. Nezáleží na tom, kolik nebožských věcí děláme, můžeme k Němu běžet a cítit, že nás svým Soucitem okamžitě očistí.

Takže ano, i Bohu jde o to, abychom byli dokonalí a i Hitler by se nějakým vývojem, nějakou zkušeností třeba v očistci, nebo čemkoliv co ještě následuje po smrti, mohl nakonec dostat do nebe. Ale to by musel přijmout svoji vinu. Na to jsme se docela dlouho hádali. Ono totiž nestačí zajít ke zpovědi a litovat toho. A pak zase vraždit...je sice pravda, že když toho litujeme, Bůh nám to sice odpustí, ale to ještě neznamená, že jsme se naučili žít tak, abychom mohli žít v nebi. Tyhle dvě věci si rozhodně nepleťme. Ono totiž nestačí vyjadřovat ideály – třeba demonstrovat za přírodu. Ale musíme do jisté míry i uspět v jejich naplňování. Tedy neodhazovat při té demonstraci odpadky na zem.... A stejně tak lidi typu Hitler by mohli dospět do nebe. Bůh jim klidně odpustí. Ale musí začít žít nový život, protože pochopí ty pravé hodnoty. Je to to samé jako se svatým Pavlem z Tarsu. Byl z těch co nejvíc pronásledovali první křesťany. A na cestě do Damašku zažil takovou zkušenost, která z něj udělala dobrého člověka. Takže si říkáme, že je zcela nepochybně v nebi.

Dvě poznámky na závěr:

- 1) Ježíš se v Novém zákoně v podstatě vysmívá farizeům, že když už teda mají ten svůj Starý zákon a myslí si, že to co je tam napsáno mají dělat doslova, tak ať to aspoň dělají, protože podle toho budou souzeni, když tomu věří. Tím chce Ježíš říct, že ve starém zákoně je moc a moc věcí, které doslovně napsané mohou přinést mnoho škody, pokud se jimi budeme řídit. Řídit se máme srdcem.
- 2) slovo Pascha (odvozené z hebrejského Pesah – čili Přejítí) se vysvětluje dvěma významy:
 1. Vysvobození z Egypta a projití mořem.
 2. Hospodin ušetřil Izraelské provorození, když procházel Egyptskou zemí a prvorozené hubil.U apoštolů se Pascha spojila s Kristovým přechodem ze smrti do života (zmrtvýchvstání) a proto se i naše Velikonoce plus minus kryjí se židovským svátkem Pesah, který oslavuje osvobození z Egypta. (Tak jak je to psáno v Exodu, že se to má navždy slavit.)

Co bychom si měli odnést:

- 1) **Bůh je spravedlivý, protože je to Bůh.**
- 2) **Žijeme v blahobytu, což nám ztěžuje cestu do nebe. Hledejme proto každý den, možnosti jak duchovně růst. Kde pomoci, kde utratit vlídné slovo, jak někoho povzbudit....**
- 3) **I my se snažme nemstít se, ale trestat kvůli tomu, koho trestáme. Nikoliv ze vzteku, nebo že bysme se zbytečně báli o sebe.**